

Hållbara Växjö 2030

Ansvar – Nytankande – Resultat

Deklaration för Hållbara Växjö 2030

Med deklARATIONEN "Hållbara Växjö år 2030" lovar vi att ta vårt lokala och globala ansvar för människa, miljö och ekonomi. Vi som lever, bor och verkar i Växjö år 2030 orsakar som samhälle ingen negativ påverkan på klimatet. Europas grönaste stad år 2030 klimat- och miljösmart, tryggt och tillitsfullt, rättvist och ansvarstagande, växande och inkluderande, grönt och hälsosamt. Med deklARATIONEN bjuder vi in alla som vill och kan att vara med och bidra.

Växjö är år 2030 en kommun med en stark demokratisk och beslutsam styrning, som vi byggt hållbart och motståndskraftigt. Vi har verktyg för att både förebygga och kunna hantera förändringar och oförutsedda händelser. Vi är en kommun som präglas av öppenhet och samhörighet. Vi har god kunskap om vår historia och vårt kulturarv med en stark känsla av att det är vi som lever här idag som har möjlighet att förändra och förbättra. Vi vet var vi kommer ifrån men drivs av vart vi är på väg. Med utgångspunkt i ett samhälle som omfamnar olikheter, utvecklar vi det goda livet tillsammans. Alltid i samtal med, och fokus på kommande generationer.

Växjö kommun som organisation har en avgörande roll och ett stort ansvar för att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar. För att lyckas är det av stor vikt att vi integrerar alla aspekter av hållbarhet; ekologisk, social och ekonomisk, i det vi redan gör. Detta måste ske i samverkan mellan offentlig verksamhet, invånare och samhällets övriga aktörer som näringsliv, ideell sektor, statens och regionens företrädare.

Det är inte långt till år 2030 och för att bli hållbara i tid har nio utmaningar identifierats. Dessa beskrivs i "Hållbara Växjö 2030" med förslag till samlande målbilder. Målbilderna och utmaningarna är gemensamma och inte direkt riktade till kommunen, eller en specifik förvaltning, organisation, företag - utan är allas vårt ansvar. Bärande principer för hur detta ska genomföras är att vi först och främst utgår från de resurser vi redan har till vårt förfogande, att det handlar om att ställa om och göra det vi redan gör på ett kostnadseffektivt och hållbart sätt, att vi arbetar med alla dimensioner av hållbarhet och att vi gör det tillsammans med alla de som kan och vill bidra.

Var och en av oss måste också ta ansvar för vårt eget globala avtryck i det liv vi lever och den verksamhet eller företag vi tillhör eller ansvarar för. Ansvar innebär att både visa måttfullhet och att bidra till utveckling och innovation. Vi är hoppfulla till invånarnas egna initiativ och handlingskraft för en hållbar utveckling och framtid.

Våra definitioner

Hållbarhet

Med Agenda 2030 definierar FN vad hållbar utveckling innebär. Definitionen inkluderar miljömässig, social och ekonomisk hållbar utveckling, vilket bygger vidare på Brundtlandkommissionens definition från år 1987 att arbeta för "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov".¹ I definitionen av "Hållbara Växjö 2030" ser vi betydelsen av att också inkludera ett resiliensperspektiv. Resiliens handlar om ett system eller ett samhälles långsiktiga förmåga av att klara av förändring och fortsätta utvecklas. Vårt samhälle står redan idag inför konsekvenser till följd av klimat- och samhällsförändringar. Vi behöver därför se till att vårt samhälle är rustat för att hantera dessa både sett till människa, samhälle, natur och miljö.

Växjö = Växjö kommun

När vi använder begreppet Växjö menar vi hela det geografiska området Växjö kommun.

Växjö kommunkoncern

När vi använder begreppet Växjö kommunkoncern menar vi samtliga förvaltningar och bolag som ingår i Växjö kommun.

¹ Our Common Future (World Commission on Environment and Development 1987).

Innehåll

Hållbara Växjö 2030.....	1
 Deklaration för Hållbara Växjö 2030	2
 Våra definitioner	3
 Inledning.....	5
 Agenda 2030 från global nivå till lokal nivå	6
 Växjös målbilder	6
 Växjös utmaningar.....	8
 Principer för genomförande	18
 Implementering, utveckling och uppföljning.....	18
 Bilaga 1. Nyckeltal för Hållbara Växjö 2030	20
 Dokumenthänvisning.....	21

Inledning

”Hållbarhetsprogrammet Hållbara Växjö 2030 ska leda till att hela kommunkoncernen får en gemensam bild av vilket Växjö vi vill ha. Den gemensamma horisonten kommer ligga till grund för strategiska beslut inom ramen för programmet som tas av politik och verksamheter inom kommunkoncernen. Programmet kommer ge förutsättningar för samarbeten i kommunen, regionen, nationellt och internationellt. Tydligheten i vart kommunen vill nå kan inspirera och ge underlag för andra aktörer inom kommunen och i världen att arbeta i samma riktning.” (ur Projektplan ”Hållbara Växjö 2030”)

Arbetet med programmet har strävat efter hög grad av delaktighet och breda dialoger tillsammans med medarbetare i alla kommunens förvaltningar och bolag, både från ledningar och verksamheter. Dialoger har också förts i olika forum med invånare, företag, frivilligorganisationer och forskare från bland annat Linnéuniversitetet.

Arbetet med programmet har genomförts i tre olika faser; en nulägesbeskrivning, en väsentlighetsanalys och till sist arbetet med målbilder för år 2030. Utgångspunkten har varit FN:s globala agenda 2030 för hållbar utveckling och den svenska Agenda 2030 delegationens rapport om Sveriges utmaningar. Förhoppningen är att ”Hållbara Växjö 2030” nu ska ge oss en samlande bild för både *vad* vi bör fokusera på, *vart* vi ska sträva och *hur* vi bör arbeta.

”Hållbara Växjö 2030” pekar ut målbilder och insatser för att tillsammans kunna skapa en fantastisk plats för alla som lever, bor och verkar i Växjö både nu och i framtiden.

”Hållbara Växjö 2030” är uppbyggt enligt följande;

- **1 deklARATION**
- **5 övergripande målbilder**
- **9 utmaningar**
- **3 principer för genomförande**

Agenda 2030 från global nivå till lokal nivå

I september 2015 antog FN:s medlemsstater Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan innehåller en politisk deklaration, 17 globala mål, 169 delmål och medel för genomförande. Agendan är en handlingsplan för omställningen till ett hållbart samhälle som ska främja fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen för människorna, planeten och välståndet. Alla länder har åtagit sig att utifrån sina respektive förutsättningar bidra till att uppfylla agendan både inom det egna landet och globalt. Agendan lägger vikt vid att partnerskap är ett grundelement för genomförandet, varför samverkan är ett måste mellan samhällets olika aktörer och nivåer. Agendan ger ett nytt förhållningssätt genom att understryka hur vår tids stora utmaningar hänger samman och måste lösas genom ett samlat grepp. Målen i Agendan är odelbara och åtgärder för att nå ett mål kommer påverka möjligheten att nå andra mål.

För måluppfyllelse av agendan uppmantras varje land ta fram mål och genomföra åtgärder utifrån sina respektive förutsättningar och utmaningar på nationell nivå. Sveriges regering tillsatte år 2016 Agenda 2030-delegationen för att ta fram en nulägesbeskrivning med handlingsplan, förslag och bedömningar för Sveriges fortsatta genomförande av Agenda 2030 för hållbar utveckling. I delegationens nulägesbeskrivning redogörs de utmaningar som Sverige står inför i en nationell kontext av de globala målen. I delegationens slutbetänkande fastslås att kommuner och landsting har en central roll för genomförandet och omsättningen till praktisk handling av Agenda 2030. Flera grunduppdrag såsom vård, skola, omsorg och samhällsplanering som har direkt eller indirekt koppling till målen i Agenda 2030 genomförs på lokal och regional nivå. I slutbetänkandet gör delegationen bedömningen att genomslaget för Agenda 2030 behöver öka i kommuner och landsting, bland annat genom att hållbar utveckling integreras i ordinarie styrning och ledning.

I Växjö har vi under flera decennier arbetat för hållbar utveckling, framförallt inom miljö- och klimatområdet. Styrande dokument som berör hållbar utveckling finns inom i princip samtliga politikområden till exempel jämställdhet, folkhälsa, klimat. "Hållbara Växjö 2030" är ett styrande, vägledande och inspirerande dokument för att möjliggöra för att Växjö kommunkoncern tillsammans med de som bor, lever och verkar i Växjö ställer om i en mer hållbar riktning.

Växjös målbilder

För att tydliggöra vad ett hållbart Växjö 2030 innebär har fem målbilder formulerats. Varje målbild täcker in fler än en utmaning, har relevans för alla och förutsätter samverkan.

Genom att målbilderna täcker in flera av utmaningarna värnar vi odelbarheten i Agenda 2030 och att naturen och miljön, samhället och människan är beroende av varandra.

För att nå "Hållbara Växjö 2030" krävs en omställning. Målbilderna ska genom sin enkelhet främja omställningen genom att våra tankesätt och beteenden att leder till "Hållbara Växjö

2030". De uppmanar till hur vi ska agera, leva och arbeta på ett hållbart sätt. Detta kräver också att beslut, vägval och prioriteringar tar samma riktning.

Övergripande målbilder för Växjö 2030:

Klimat- och miljösmart

Vårt samhälle är utformat så att alla kan bo, leva och verka med så låg påverkan på miljön och klimatet som möjligt. Hög kunskap leder till hållbara konsumtions- och beteendemönster.

Vi är ett kretsloppssamhälle där jordens resurser tillvaratas på ett effektivt sätt. Växjö är fossilbränslefritt och vi fortsätter att vara framstående genom att hitta nya innovativa lösningar tillsammans. Vi är stolta över våra resultat och inspirerar andra genom att vara Europas grönaste stad.

Tryggt och tillitsfullt

Vi känner trygghet och tillit till samhället och till varandra. Samhällsservicen är tillgänglig och omfattar alla. I Växjö tar vi hand om varandra och verkar för att ingen känner sig ensam och utan stöd. Vi har ett samhälle fritt från våld.

Våra stads- och landsbygdsmiljöer är och upplevs som trygga och de möjliggör för olika invånare att mötas, trivas och utvecklas. Växjö är motståndskraftigt och rustat för klimat- och samhällsförändringar.

Rättvist och ansvarstagande

I Växjö ges förutsättningar för jämlika och jämställda livsvillkor där ingen känner sig diskriminerad. Alla har möjlighet och förmåga att påverka och ta eget ansvar för samhällets och demokratins utveckling. Vi står upp för våra och andras rättigheter och skyldigheter.

Vi bidrar genom vårt sätt att leva till att kommande generationer och människor här och i andra delar av världen har möjlighet till ett gott liv.

Växande och inkluderande

Växjö är en attraktiv plats för ett innovativt närings- och föreningsliv som bidrar till en hög och hållbar tillväxt. Vi har en stark ekonomisk utveckling med liten negativ påverkan på miljön och positiv påverkan för människan.

I Växjö skapar vi förutsättningar för alla att klara skolan och komma in i arbetslivet så att utanförskap kan brytas.

Vi bygger miljöer som bidrar till inkludering och samhörighet mellan människor. Det finns rik tillgång till ett varierat kultur- och fritidsliv. Vi skapar tillsammans ett inkluderande och växande Växjö.

Grönt och hälsosamt

Vi har jämlika och jämställda förutsättningar för en god hälsa, ett gott liv. Vi har en varierad och tillgänglig natur. Vi skapar förutsättningar för god hälsa, rörelse och ett aktivt liv.

I Växjö skapas förutsättningar för att alla ska kunna vara friska och må bra såväl fysiskt som psykiskt.

Vi har en rik och varierad biologisk mångfald i skogarna, odlingslandskapet, vattnet och den bebyggda miljön. Vi bevarar och värdesätter naturens ekosystemtjänster.

Växjös utmaningar

Nio utmaningar har identifierats för Växjö. Varje utmaning är kopplad till flera målbilder.

Utmaningarna är lika viktiga och beskrivs utan inbördes ordning. De är formulerade på en samlad och övergripande nivå. Ytterligare fördjupad analys och kunskap ska därför ligga till grund för framtagande och utformning av de insatser och aktiviteter som behöver åstadkommas för att ställa om till ett hållbart Växjö.

Efter respektive utmaning följer exempel på åtgärder som hittills identifierats i nulägesbeskrivningen och som Växjö ska göra för att möta utmaningen.

VÄXJÖS UTMANING

Biologisk mångfald och ekosystem

Den biologiska mångfalden minskar i allt snabbare takt till följd av vår påverkan genom föroreningar, bekämpningsmedel och skövling. Vi är beroende av friska och välmående ekosystem och de tjänster som de ger oss, både för vår livsmedelsförsörjning och för vår hälsa men också för att vi utan dessa står inför ökad sårbarhet inför klimatförändringarna.

Genom att bevara den invånarnära naturen och stärka gröna livsmiljöer och landskap kan vi undvika en ökad förlust av biologisk mångfald, försvagade ekosystemtjänster och därmed vår sårbarhet inför klimatförändringarna. Det handlar bland annat om att skapa mer förståelse för hur klimat, ekosystem och invånares hälsa och livsvillkor är sammankopplade.

Därför behöver vi...

- Vara en förebild som markförvaltare
- Ta hänsyn till ekosystemtjänster i samhällsplaneringen
- Bevara och utveckla livsmiljöer och landskap, som t.ex. ängs-, betes-, odlings- och våtmarker
- Värna marker med höga värden och lämna utrymme för kommande generationers behov
- Säkerställa god vattenstatus i sjöar och vattendrag
- Begränsa spridning av mikroplaster och miljö- och hälsoskadliga kemikalier
- Nyttja naturens resurser på ett hållbart sätt
- Värna och utveckla spontanytor, frilufts- och grönområden
- Säkerställa jämlik tillgång och närhet till naturområden för rekreation och hälsa

VÄXJÖS UTMANING

Transporter och resande

Transporter och resande bidrar framförallt genom fossila bränslen till klimatförändringar, försurning och övergödning av mark och vatten, och föroreningar som skadar både människors och djurs hälsa.

Genom att transportera människor och varor hållbart såväl i stad som på landsbygd kan vi kraftigt minska vår klimatpåverkan. Det handlar om god tillgång till kollektivtrafik, cykel- och gångvägar och andra möjligheter för hållbara resealternativ och närhet till mötesplatser och service.

Därför behöver vi...

- Säkerställa ett fossilbränslefritt transportsystem
- Säkerställa och utveckla infrastruktur för hållbart resande
- Verka för närhet till mötesplatser och service
- Verka för trygga och säkra gång- och cykelstråk
- Stärka infrastruktur och kollektivtrafik med andra regioner och större städer
- Främja innovationer och utveckling av nya drivmedel och digital teknik för förändrade transport- och resvanor

VÄXJÖS UTMANING

Samhällsbyggande

Samhällsplaneringen och samhällsutvecklingen har stor inverkan på det förebyggande klimat- och miljöarbetet, men även påverkan vad gäller sociala aspekter för exempelvis jämlikhet, trygghet, tillit och tillgänglighet.

Genom att både ställa om befintliga och skapa nya strukturer och platser där vi kan bo, leva och verka hållbart kan vi minska vår klimatpåverkan och öka den sociala sammanhållningen. Detta innebär att vi behöver förebygga segregation, erbjuda god samhällsservice, trygghet, tillgänglighet, attraktiva mötesplatser och hållbara transporter. På så vis kan Växjö vara hållbart och rustat för både klimat- och samhällsförändringar.

Därför behöver vi...

- Verka för god tillgång till digital infrastruktur och digitala lösningar
- Säkerställa storskalig såväl som småskalig energiproduktion som är helt förnybar och med hög självförsörjningsgrad
- Stimulera till fler innovationer kopplade till energieffektivisering med lägsta möjliga primärenergianvändning
- Stärka platsen Växjös betydelse och attraktivitet genom fokus på kulturarv, kulturliv och landskapets värden
- Utveckla boende- och livsmiljöer som förebygger segregation och främjar närhet till mötesplatser, natur och kultur
- Bygga ett motståndskraftigt samhälle som förebygger och balanserar effekter av klimat- och samhällsförändringar
- Främja blandad bebyggelse och en variation av upplåtelseformer
- Främja en levande landsbygd
- Skydda och stärka god vattenförsörjning och vattenförvaltning
- Bygga hållbart och med låg klimatpåverkan, exempelvis genom att fortsätta som en förebild för modern träbyggnation
- Främja förutsättningar för ett hållbart näringsliv
- Tillgängliggöra och samnyttja fler offentliga lokaler för effektiv användning
- Främja innovationer och digital teknik
- Underhålla och utveckla befintliga byggnader och infrastruktur

VÄXJÖS UTMANING

Konsumtion och produktion

Alla produkter som köps in till organisationer, företag och privatpersoner ger upphov till miljöpåverkan vid produktion, transport, användning och som avfall. Våra konsumtionsvanor ger konsekvenser både på vår miljö och vår hälsa.

Genom att utveckla den cirkulära och delningsbara ekonomin kan våra resurser och produkter användas mer effektivt för att minska miljöpåverkan. Det handlar dels om att förändra våra konsumtionsmönster så att dessa blir hållbara, dels att utveckla det cirkulära ansvaret och delningsekonomin genom återbruk, återvinning av material samt att utveckla nya former, forum och mötesplatser för detta. Det handlar även om att underlätta för hållbara inköp och minska resursslöseri.

Därför behöver vi...

- Verka för ökad återanvändning och återvinning samt använda resurser mer effektivt och cirkulärt
- Verka för förändrade konsumtionsmönster så att det bidrar till ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet
- Stödja och främja innovation kring cirkulära och biobaserade lösningar
- Skärpa kravställande och uppföljning av hållbarhet i samtliga upphandlingar och inköp
- Driva på energieffektivisering i befintliga byggnader
- Främja produktion av mat, energi och råvaror på ett hållbart sätt
- Stödja och utveckla nya former och forum för delningsekonomi

VÄXJÖS UTMANING

Kunskap, livslångt lärande och utbildning

Generellt sett ökar kunskapsresultaten, men samtidigt ökar skillnaderna mellan elevgrupper och skolor. Elevers socioekonomiska förhållanden får idag stort genomslag för skolresultaten.

Genom att stärka lärande och ge alla möjligheter att utvecklas så långt som möjligt ges bättre förutsättningar för att forma sitt eget liv och sina framtida möjligheter på arbetsmarknaden. Det handlar om att flytta fokus från att åtgärda till att förebygga och främja genom exempelvis fler tidiga insatser, inte bara i skolan, för att alla samhällsaktörer ska kunna bidra. Det handlar också om att skapa inkluderande läroprocesser i skolan för likvärdiga förutsättningar.

En hållbar utveckling kräver medvetna, aktiva val och handling där vi alla tar eget ansvar utifrån våra förutsättningar.

Därför behöver vi...

- Säkerställa jämlika och jämställda möjligheter till livslångt lärande från förskola till vuxenutbildning
- Verka för tillgång och kvalitet i all utbildning
- Främja trygga, inkluderande och inspirerande lärmiljöer som stärker det demokratiska samtalet
- Sprida och öka kunskap om hållbar utveckling
- Stärka lärande på den fria tiden
- Främja att den fria tiden ska vara meningsfull och utvecklande
- Fokusera på tidiga och förebyggande insatser för bästa möjliga skolresultat så att fler unga kommer i arbete eller studier
- Bedriva en undervisning som är evidensbaserad och bygger på beprövad erfarenhet samt stärka kompetensutvecklingen i skolan
- Öka tvärvetenskaplig samverkan mellan akademi och andra samhällsaktörer

VÄXJÖS UTMANING

Arbetsmarknad och näringsliv

Arbetslösheten har bitit sig fast på höga nivåer bland personer, särskilt kvinnor, med kort utbildning och kort tid i Sverige. Samtidigt finns stor brist på arbetskraft och svårighet att hitta kompetens i flera sektorer. Att det är svårt för individer i vissa grupper att ta sig in på arbetsmarknaden hämmar både invånarnas, företagens och hela samhällets tillväxt. Utanförskap riskerar att gå i arv och försämrar välmående.

Genom att ta tillvara individens erfarenhet och kompetens, göra arbetsmarknaden tillgänglig för fler samt stärka drivkrafter och utbildning där det behövs, kan alla få plats på arbetsmarknaden och möjlighet till ett självständigt liv. Växjöloftet har samlat arbetsmarknadens aktörer för full sysselsättning, samtidigt som förväntningarna på eget ansvar blivit tydligare och stödet från samhället utvecklats till den som söker arbete. Ett rättvist och hållbart samhälle ger inte upp om någon.

Därför behöver vi...

- Bidra till ett livslångt lärande och en förbättrad matchning på arbetsmarknaden
- Rekrytera och behålla kompetens
- Ta tillvara och validera befintlig kompetens
- Skapa en attraktiv plats och arbetsmarknad
- Främja en hög, hållbar och inkluderande tillväxt
- Skapa och upprätthålla en jämlik, jämställd och inkluderande arbetsmarknad så att alla får möjlighet att känna sig delaktiga
- Utveckla hela kommunen med hjälp av digitalisering
- Tydliggöra ansvaret i att alla som kan arbeta ska vara med och bidra till vårt gemensamma samhälle
- Bidra till minskad ekonomisk och social utsatthet med en inkluderande bostads- och arbetsmarknad
- Främja ett hållbart arbetsliv

VÄXJÖS UTMANING

Hälsa och välbefinnande

Hälsan är generellt sett god bland befolkningen, men det finns skillnader mellan olika socioekonomiska grupper sett till hälsa och livslängd. Hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till sin egen och samhällets utveckling. Om fler invånare har en god hälsa kan också fler bidra.

Genom att se till att alla har likvärdiga möjligheter att nyttja hälsofrämjande service, tjänster, aktiviteter och platser, liksom ett effektivt förebyggande och hälsofrämjande arbete, kan vi se till att alla invånare har en god hälsa och ett värdigt liv.

Därför behöver vi...

- Utveckla livsmiljöer i form av gröna mötesplatser och spontanytor som främjar god hälsa
- Minska konsekvenserna av de socioekonomiska faktorerna på den enskildes hälsa
- Skapa intresse hos barn och unga att engagera sig i civilsamhället
- Främja rörelse varje dag för alla
- Motverka ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa
- Främja en god, trygg och aktiv ålderdom
- Aktivt förebygga beroendeproblematik till alkohol, narkotika, droger, tobak och spel m.m.
- Minimera riskerna att utsättas för skadligt buller, luftföroreningar och skadliga kemikalier
- Skapa goda förutsättningar för barn och unga att växa upp till ansvarstagande och demokratiska medborgare
- Skapa ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter
- Främja god studie- och arbetsmiljö för barn och vuxna med fokus på goda normer, värderingar och attityder
- Främja goda matvanor för alla

VÄXJÖS UTMANING

Jämlikhet och jämställdhet

Skillnader i livsvillkor och hälsa mellan grupper påverkar hela vårt samhälle genom exempelvis ökad social oro, sämre sammanhållning och minskad trygghet. Destruktiva strukturella begränsningar minskar den personliga friheten. Hotet från olika former av förtryck så som hedersförtryck, främlingsfientlighet, rasism och homofobi gör att samhällets synliga och osynliga dörrar inte är lika öppna för alla.

Ett jämlikt samhälle bidrar till ökad sammanhållning, trygghet och att invånarna mår bättre.

Genom att skapa likvärdiga förutsättningar och möjligheter oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck kan vi göra vårt samhälle mer jämlikt. Det handlar också om ett stad- och landsbygdsperspektiv, tillgänglighet, närhet och kvalitet för alla, anpassningar till individens förutsättningar och möjligheter samt att forma aktiviteter, platser, service och insatser på ett sätt som gynnar eller kan riktas till fler målgrupper.

Därför behöver vi...

- Verka för en ökad ekonomisk och social sammanhållning
- Skapa förutsättningar och möjligheter för fler möten mellan människor
- Verka för att minska ekonomisk och social utsatthet
- Säkerställa att jämlika och jämställda livsvillkor och trygghet är en självklarhet för alla
- Motverka beteenden som hotar mänskliga rättigheter och begränsar människors frihet, självständighet och välbefinnande

VÄXJÖS UTMANING

Trygghet och samhällsgemenskap

Otrygghet och brist på tillit och inflytande kan leda till en försämrad livskvalitet, brottslighet, utanförskap och utgöra ett hot mot demokratin. Framväxandet av parallella samhällsstrukturer utmanar samhälls-gemenskapen och känslan av samhörighet.

Genom att skapa, utforma och anpassa samhället tillsammans med invånare och samhällsaktörer kan vi skapa en känsla av inkludering, tillhörighet och medskapande. Ett samhälle som erbjuder god välfärd skapar tillit och trygghet för människor. En viktig och central del är att se till att offentliga platser och mötesplatser är trygga för främjandet av fler goda möten mellan människor. Detta är avgörande för människors trygghet, och tillit till varandra, till samhället och till demokratin.

Därför behöver vi...

- Öka känslan av trygghet, tillit och inflytande för alla
- Skapa förutsättningar för trygga livs- och arbetsmiljöer
- Trygga gång- och cykelstråk
- Föra en systematisk och nära dialog med invånare i alla utvecklingsfrågor
- Verka för ökad transparens och insyn
- Öka samverkan mellan olika aktörer för att nå ett hållbart samhälle
- Stärka stolthet och identitet för Växjö som plats då, nu och i framtiden
- Främja goda uppväxtvillkor för alla barn

Principer för genomförande

Agenda 2030 har gett oss en tydlig riktning för genomförandet som tillsammans med "Hållbara Växjö 2030" utgör tre grundläggande principer för genomförande av vårt hållbarhetsarbete:

1. omställningen till ett hållbart samhälle implementeras, utvecklas och följs upp på bästa möjliga sätt genom att vara en integrerad del i befintlig ledningsprocess och styrmodell
2. alla arbetar med och för samtliga målbilder och utmaningar på olika sätt
3. Hållbara Växjö 2030 är ett gemensamt ansvar för alla som bor, lever och verkar i Växjö kommun.

Genomförandet av "Hållbara Växjö 2030" kräver att vi tar ansvar för vad vi själva har råddighet över, exempelvis genom våra verksamhetsuppdrag och befintliga processer, men också att vi tar ansvar för vad vi kan påverka och *verka* för tillsammans med andra aktörer.

Implementering, utveckling och uppföljning

För Växjö kommunkoncern innebär "Hållbara Växjö 2030" ett tydliggörande av hur vi skapar en hållbar framtid i Europas grönaste stad som är en del av kommunkoncernens värdegrund och uppförandekod. Programmet gäller fram till 2030 med sikte mot Vision 2050.

"Hållbara Växjö 2030" pekar ut målbilder och insatser för att skapa en fantastisk plats att bo leva och verka i Växjö både nu och i framtiden.

"Hållbara Växjö 2030" ska vara utgångspunkt och riktning för kommunkoncernens budget och budgetprocess fram till år 2030. Utifrån "Hållbara Växjö 2030" ska en inventering av behov i respektive verksamhet genomföras inför varje budgetår och där behov tas med i det årliga budgetarbetet. Målbilder, mål och indikatorer (befintliga och vid behov utökade) ska hållbarhetssäkra uppföljningen av budgeten både på kort och lång sikt och tala om huruvida vi rör oss i riktning mot målbilderna. "Hållbara Växjö 2030" ska ses som ett långsiktigt och övergripande styrdokument där målbilder konkretiseras genom kommunfullmäktiges budget, men också i program, planer, strategier och andra styrande dokument inom specifika områden.

Uppföljning sker på bästa möjliga sätt genom att vara en integrerad del i styr- och ledningsprocesserna (implementeras, utvecklas och följs upp i budget och verksamhetssystem).

Omställningen kommer kräva beteendeförändringar, nya förhållnings- och arbetssätt, nya metoder och innovativ teknisk utveckling för att vända trender. Detta är ett ständigt förbättringsarbete för hållbar utveckling och uppföljning i form av fördjupade trendanalyser bör ske vid tre tillfällen; år 2022, 2026 och 2030. Detta görs med hjälp av

nyckeltal kopplade till de fem målbilderna som tillsammans visar om utvecklingen rör sig i riktning mot ett hållbart samhälle.

Ansvarig för trendanalys, tolkning och förändring i riktning och målbilder i programmet är Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott.

Bilaga 1. Nyckeltal för Hållbara Växjö 2030

”Hållbara Växjö 2030” innehåller fem målbilder. Med hjälp av nyckeltal kopplade till respektive målbild kan Växjö kommun följa trenderna i utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Tanken är att varje målbild så långt möjligt ska ha såväl ekologiska som sociala och ekonomiska nyckeltal kopplade till sig. Som beskrivs i ”Hållbara Växjö 2030” kommer dessa kunna följas upp varje år, men framförallt användas för djupare trendanalyser vart fjärde år.

En förteckning av nyckeltal har påbörjats, baserat på vad som redan nu finns i budget, styrande dokument, Kolada med mera. Exakt vilka nyckeltal som kommer kopplas till respektive målbild kommer vara klart februari 2020. Fram till dess kommer ett arbete pågå för att i dialog med verksamheterna och forskare sätta ihop en förteckning av nyckeltal som tillsammans ger en så heltäckande bild som möjligt vad gäller uppföljning av målbildernas utveckling.

Dokumenthänvisning

Följande dokument ligger till grund för Hållbara Växjö 2030:

- FN:s globala mål i form Agenda 2030 för en hållbar framtid

- Sveriges Agenda 2030 delegation – ”I riktning mot en hållbar välfärd
Agenda 2030-delegationens nulägesbeskrivning och förslag till handlingsplan för
genomförandet av Agenda 2030 för hållbar utveckling” (SOU Fi 2016:1)

- Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet (SOU 2019:13)

- Nulägesbeskrivning Hållbara Växjö 2030
 - Delrapport 1 – Självsfattning
 - Delrapport 2 – Dialoger med invånare, civilsamhälle och näringsliv
 - Delrapport 3 – Forskardialog